

3.3 Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

3.3.1 Inleiding

De gemeente beheert de openbare ruimte waarin een groot aantal activiteiten plaatsvindt zoals wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, kunstwerken, groen, verlichting en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan, is bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten. In dit onderdeel van de programmabegroting wordt aangegeven voor welk ambitieniveau de gemeente heeft gekozen, inclusief de financiële consequenties hiervan. Het door de raad gewenste onderhoudsniveau is van invloed op de lasten.

Het beleid op de kapitaalgoederen wordt door middel van beleidsnota's vastgesteld. Dergelijke nota's bieden de mogelijkheid om algemene beleidslijnen met betrekking tot de inhoudelijke kaders (de visie van de raad op de kwaliteit van de kapitaalgoederen) en procedurele kaders (afspraken tussen raad en college over besluitvorming en informatievoorziening) vast te stellen.

Het beleid van de gemeente voor het onderhoud van kapitaalgoederen is o.a. opgenomen in:

- de Nota onderhoud gebouwen (vastgesteld in 2006);
- het Gemeentelijk Rioleringsplan 2012-2018 (vastgesteld in 2011);
- het Beleidsplan onderhoud wegen 2015-2025 (vastgesteld in 2014);
- het Beleidsplan openbare verlichting (vastgesteld in 2014);
- het Beheerplan onderhoud bruggen (vastgesteld in 2014);
- het Groenbeleidsplan (vastgesteld in 2015);
- het Uitvoeringsbeleid speel- en sportruimte Sliedrecht (vastgesteld in 2016).

Als uitgangspunt geldt dat op basis van beheerplannen jaarlijks budgetten worden geraamd voor het onderhoud dat in het begrotingsjaar moet worden uitgevoerd en dat voldoende wordt gereserveerd (stortingen in onderhoudsvoorzieningen) of dat er investeringsbesluiten genomen worden voor het uitvoeren van toekomstig onderhoud. Hierna gaan we nader in op de specifieke beleidsvelden.

3.3.2 Openbaar groen en speelvoorzieningen

De gemeenteraad heeft op 31 maart 2015 het Groenbeleidsplan Sliedrecht vastgesteld. Het geactualiseerde Groenbeleidsplan vormt de basis voor het groenbeheer en toekomstige ontwikkelingen met betrekking tot groen in Sliedrecht. Op basis van dit plan wordt door middel van het regulier groenbeheer en renovatieprojecten consequent naar de vastgelegde kwaliteiten en eindbeelden toegewerkt. Aanpassingen van het groen worden op basis van dit plan op verantwoorde wijze gedaan. Het plan vormt ook een belangrijk toetsingskader bij de belangenafwegingen tussen groene en overige functies en geeft de nieuwe beleidskaders voor verkoop en verhuur van gemeentelijk groen. In dit plan zijn tevens de beeldkwaliteiten van het beheer in de verschillende gebieden van Sliedrecht opgenomen.

De gemeente Sliedrecht vindt het belangrijk dat de gemeente voldoende groen heeft en behoudt. Om te bewaken dat er genoeg bomen in de gemeente blijven, wordt bijgehouden hoeveel kapvergunningen verleend worden en hoeveel bomen worden aangeplant. Er zijn vanuit bezuinigingsoogpunt in het verleden keuzes gemaakt ten aanzien van het beheer en onderhoud van groen waarna geconstateerd is dat de afgesproken beeldkwaliteit op het beheer van groen niet altijd meer wordt gehaald.

Om het openbaar groen op het gewenste beeldkwaliteitsniveau te brengen heeft de gemeenteraad op 29 november 2016 ingestemd met een structurele verhoging van het onderhoudsbudget vanaf het

begrotingsjaar 2017. Bovenop deze structurele verhoging is tevens voor het begrotingsjaar 2017 en 2018 een incidentele verhoging beschikbaar gesteld om het groen een extra kwaliteitsimpuls te geven.

Op 10 mei 2016 heeft de gemeenteraad het besluit genomen om in vijf jaar tijd de speelplekken in Sliedrecht op te knappen en om te vormen tot uitdagende speel-, sport- en ontmoetingsplekken. Iedere buurt krijgt meerdere speelplekken met uitdagende speeltoestellen, passend bij deze tijd. Naast spelen en sporten komt de focus ook te liggen op ontmoeting tussen jong en oud in de buurt. Er wordt ruim € 1 miljoen euro geïnvesteerd om dit project in vijf jaar tijd af te ronden. In 2018 worden in principe de volgende buurten aangepakt;

- Buitenuitbreiding west en Vogelbuurt zuid.

3.3.3 Riolering

De gemeentelijke taken op het gebied van de riolering zijn gebaseerd op de Waterwet. Voor de uitvoering van deze wettelijke verplichting is gemeentelijke autonome beleidsruimte beschikbaar. Naast de waterwet moet voldaan worden aan de richtlijnen van de waterkwaliteitsbeheerders (Waterschap Rivierenland en Rijkswaterstaat). Goede aanleg en beheer van de riolering is van groot belang voor de gezondheid van onze burgers. Onvoldoende zorg voor het gangbaar houden van het rioolstelsel kan leiden tot schadeclaims. De gemeente Sliedrecht vindt een goed functionerend en klimaatbestendig rioolstelsel belangrijk.

In het najaar van 2011 zijn door de raad door middel van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2012-2018 de beleidskaders vastgesteld. Om in de pas te komen met alle uitdagingen van klimaatadaptatie wordt in 2018 een nieuw GRP aan de raad aangeboden. Tot deze tijd is het vigerende GRP van toepassing.

Het GRP houdt rekening met de zogenoemde verbrede rioolheffing. Er wordt expliciet aandacht besteed aan de zorgplichten voor hemel- en grondwater. Het verbrede GRP bevat ook een overzicht van de – in de gemeente aanwezige – voorzieningen voor de inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater en de gevolgen van de klimaatveranderingen. Ook zijn maatregelen ter voorkoming of beperking van nadelige gevolgen van de grondwaterstand opgenomen. We constateren dan ook dat Sliedrecht al sinds 2003 aan de basisinspanning riolering voldoet. Ook bij heftige regenbuien voldoet ons stelsel afdoende om schade bij woningen en bedrijven te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken.

Het GRP is onder andere voorzien van een meerjaren programmering. Voor de komende jaren zijn onder andere de volgende grote rioleringsprojecten in het GRP opgenomen:

- Talmastraat en omgeving (Staatsliedenbuurt). Dit werk wordt gelijktijdig met de ontwikkeling van de Staatsliedenbuurt uitgevoerd. De geplande uitvoeringsjaren zijn 2017, 2018 en 2019.
- Verplaatsen van het gemaal en waterberging bij het Burgemeester Winklerplein als voorbereiding op de toekomstige ontwikkelingen.
- Afkoppelen in combinatie met herstraten, reconstructies etc. Zoals bijvoorbeeld bij het herstraten van de Middenveer in 2018 (hier is het principe van werk met werk maken van toepassing).

3.3.4 Waterbeheer

In januari 2005 is het Stedelijk Water Plan (SWP) vastgesteld. Dit plan is, na een evaluatie met het Waterschap in 2011, voor onbepaalde tijd verlengd. Met de uitvoering van de maatregelen, zoals het afkoppelen van verharde oppervlakten, werd al in 2004 begonnen. Het Gemeentelijk Afkoppel Plan (GAP) sluit aan op de uitgangspunten van het SWP. Het afkoppelen van verhardingen heeft voor zowel de waterkwaliteit als de waterkwantiteit geen nadelige gevolgen. Voor de vereiste waterberging moet de gemeente binnen de bebouwde kom nog 0,7 ha open water realiseren. Daar waar zich kansen voordoen, zullen we deze laatste hoeveelheid nog realiseren.

In de ontwikkeling van het recreatieve knooppunt is de resterende 2,35 ha van de waterberging in het gebied ten noorden van de spoorlijn voorzien.

Sinds 1 januari 2015 is 75% van de watergangen in beheer en eigendom overgegaan naar Waterschap Rivierenland (WSRL). Daarmee hebben al deze watergangen conform de keur en legger van WSRL tevens een A-status gekregen. De gemeente voert in opdracht van het Waterschap nog wel het onderhoud uit. Daarmee houden we grip op de uitvoering in onze eigen gemeente. Daarnaast is in overleg met het Waterschap afgesproken dat we gezamenlijk acties blijven uitvoeren in het kader van kroosruimen. Dit gebeurt met 50% cofinanciering vanuit WSRL.

3.3.5 Wegen

Eind 2014 is het Beleidsplan Onderhoud Wegen 2015-2025 vastgesteld. In dit beleidsplan wordt de ingezette lijn van het voorgaande beleidsplan onderhoud wegen voortgezet. Een belangrijke conclusie daarbij is dat de – in dat plan gemaakte – beleidskeuzes goed zijn uitgekapt, zowel kwalitatief als financieel.

- Kwaliteit: in vergelijking met het vorige plan is de kwaliteit nagenoeg hetzelfde gebleven. De huidige kwaliteit is te vergelijken met beeldkwaliteit B die gelijk staat aan de CROW-norm;
- Financiën: in de komende periode van vijf jaar zijn beperkte maar voldoende financiële middelen beschikbaar.

De belangrijkste uitgangspunten in het beleid zijn:

- Het voorkomen van kapitaalsvernietiging;
- Het voorkomen van te grote hoogteverschillen met betrekking tot toegankelijkheidseisen;
- Het voorkomen van schadebeelden waarbij het risico van schadeclaims van toepassing is.

Daar waar nodig is het beleid bijgesteld naar de huidige regelgeving. In het beleidsplan is tevens een afwegingskader opgesteld voor het onderhoud zodat op een transparante wijze keuzes kunnen worden gemaakt binnen de beschikbare budgetten. Daarnaast is in het beleidsplan de technische kwaliteit direct vertaald naar een beeldkwaliteit. Dit bevordert het integrale onderhoud van de openbare ruimte. In 2015 zijn twee meerjaren onderhoudsbestekken aanbesteed (asfalt- en elementenonderhoud). Hiermee wordt het klein onderhoud van wegen geregeld.

In het Integrale Meer Jaren Operationele Programma (IMJOP) is in 2018 groot onderhoud gepland aan de volgende wegen:

- P.C. Hooftlaan. In aansluiting op de ontwikkeling op de Rivierdijk wordt de P.C. Hooftlaan opnieuw ingericht.
- Bonkelaarplein, waarbij wordt aangesloten op de afronding van de Bonkelaarstaete.
- Molendijk-west, waarbij wordt aangesloten op de afronding van Molendijk-oost.
- Herstraten van het Middenveer in combinatie met verkeersmaatregelen.
- Thorbeckelaan/Simon Stevinstraat (ged.) in combinatie met de aanleg van een rotonde op het kruispunt.

- Talud Sportlaan, in combinatie met de ontsluiting Stationspark I en aansluiting De Lockhorst.

3.3.6 Bruggen

Er is op initiatief van de raad een meerjarenonderhoudsprogramma opgesteld om alle bruggen in de gemeente Sliedrecht te herstellen en te behouden. In afgelopen jaren zijn – en in de komende jaren zullen – diverse traditionele bruggen vervangen worden door meer duurzame bruggen met stalen liggers, kunststof dekken en houten leuning. In 2018 is de vervanging gepland van de bruggen aan de Overlaat en aan het Stationsplein.

3.3.7 Openbare verlichting

De gemeente Sliedrecht heeft het beheer en onderhoud van de openbare verlichting ondergebracht bij Stadsbeheer Dordrecht (SBD). Op basis van metingen heeft Stadsbeheer Dordrecht een vervangingsplan opgesteld. In 2014 is een nieuw beheerplan openbare verlichting opgesteld. In dit plan is ook de toepassing van energiezuinige LED-verlichting opgenomen. De vervangingsplannen van de openbare verlichting worden integraal afgestemd op de uitvoering van onderhoud wegen en/of riolering. Bij alle grote werken in de openbare ruimte (zie wegen en riolering) zijn de lichtmasten en armaturen vervangen voor LED-verlichting.

3.3.8 Gebouwen

De "Nota onderhoud gebouwen" is vastgesteld in de raad van 18 december 2006 en zal worden herijkt in 2017/begin 2018. Door middel van deze nota wordt een onderbouwing gegeven van de onderhoudsbudgetten voor gebouwen in de begroting van Sliedrecht. Met betrekking tot het beheer van het vastgoed wil Sliedrecht het voortouw nemen in het kader van duurzaamheid en milieuvriendelijk energiegebruik. Waar mogelijk zullen wij zonnepanelen plaatsen op onze gebouwen.

3.3.9 Binnenhaven

Hieronder valt het op diepte houden van de gemeentehaven en het daarvoor periodiek peilen, het onderhouden van de steigers en de walstroomvoorziening. Eens per 10 jaar dient rekening te worden gehouden met een hoge piek aan kosten voor baggerwerkzaamheden. Op basis van uitgevoerde metingen is dit gepland in 2020. De onderhoudsmaatregelen zijn verwerkt in de voorziening onderhoud haven. Hiervoor is in 2016 een nieuw beheerplan opgezet.

3.3.10 Aanlegsteiger waterbus

Het vervoer door de Waterbus is geregeld in het contract tussen de Provincie en Aquabus BV. De gemeente Sliedrecht betaalt hiervoor jaarlijks een bijdrage aan Bureau Drechtsteden. Het (groot) onderhoud van de aanmeerplaats (ponton) verloopt volgens een overeenkomst met het Havenbedrijf Dordrecht. De onderhoudsmaatregelen zijn verwerkt in de voorziening onderhoud ponton Waterbus. Hiervoor is in 2016 een nieuw beheerplan opgesteld

3.3.11 Reserveringen voor onderhoud

In het kader van de begroting is het van belang dat wordt aangegeven dat er voldoende wordt gereserveerd voor toekomstig onderhoud. In 2018 zullen de volgende stortingen (zie tabel 1) plaatsvinden in de diverse onderhoudsvoorzieningen:

Tabel 1:

Omschrijving	Noot	Categorie BBV	Programma	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Zalencentrum De Lockhorst		Gebouwen	1	21.804	21.804	21.804
Diverse multifunctionele accommodaties		Gebouwen	1	17.055	17.055	17.055
Verenigingsaccommodatiegebouw		Gebouwen	1	4.862	4.862	4.862
Binnensportaccommodaties		Gebouwen	1	30.660	30.660	30.660
Zwemaccommodatie De Lockhorst		Gebouwen	1	29.909	29.909	29.909
Recreatie voorzieningen		Groen	1	4.384	4.384	4.384
Subtotaal Programma 1				108.674	108.674	108.674
Begraafplaats (gebouw)		Gebouwen	3	882	882	882
Kinderboerderij (gebouw)		Gebouwen	3	3.753	3.753	3.753
Watergangen en sloten		Water	3	8.972	8.972	8.972
Wijkonderkomens plantsoenen		Groen	3	1.382	1.382	1.382
Onderhoud riolering		Riolering	3	1.518.364	1.518.364	1.518.364
Onderhoud wegen	*)	Wegen	3	908.051	915.158	300.000
Bruggen		Wegen	3	62.862	62.862	62.862
Openbare verlichting	*)	Wegen	3	107.236	107.236	7.336
Binnenhaven		Water	3	5.802	5.802	5.802
Ponton waterbus		Water	3	4.290	4.290	4.290
Toren NH-kerk met uurwerk		Gebouwen	3	1.837	1.837	1.837
Klok en carillon raadhuis		Gebouwen	3	1.462	1.462	1.462
Standplaatsen woonwagens		Gebouwen	3	5.260	5.260	5.260
Woonwagens		Gebouwen	3	1.328	1.328	1.328
Subtotaal Programma 3				2.631.481	2.638.588	1.923.530
Raadhuis		Gebouwen	4	10.331	10.331	10.331
Vlaggen		Overig	4	265	265	265
Brandweerkazerne (incl. dienstwoningen)		Gebouwen	4	5.002	5.002	5.002
Gemeentekantoor		Gebouwen	4	22.576	22.576	22.576
Gemeentewerf		Gebouwen	4	4.565	4.565	4.565
Subtotaal Programma 4				42.739	42.739	42.739
Totaal generaal				2.782.894	2.790.001	2.074.943

*) Noot: Als gevolg van de gewijzigde regelgeving van het besluit begroting en verantwoording (BBV) moeten investeringen met een maatschappelijk nut worden geactiveerd. In de meerjarenplanning van de onderhoudsvoorzieningen t.b.v. onderhoud wegen en openbare verlichting waren budgetten opgenomen die worden aangemerkt als investeringen met een maatschappelijk nut. Deze budgetten moeten derhalve worden geactiveerd en worden niet meer ten laste van de voorziening gebracht. De storting is op grond hiervan verlaagd. Deze storting komt nu ten gunste van de reserve kapitaallasten.